

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1832
Ημερομ. Κατάθεσης: 7/5/2025

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 5 Μαΐου 2025

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ: - Την κ. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: «Ενίσχυση της γεωγραφικής εκπαίδευσης»

Με δελτίο τύπου της, η ένωση Γεωγράφων Ελλάδας, σε συνέχεια άρθρου με τίτλο **“Το τέλος της Γεωγραφίας: διακοσμητική η υδρόγειος”**, εκθέτει την ανησυχία της σχετικά με την περιθωριοποίηση της επιστήμης τους και τον αντίκτυπο αυτής αλλά και τη διαχρονική υποβάθμιση της γεωγραφικής γνώσης στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας.

Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλώ ενημερώστε μας για τις σχετικές προθέσεις και τις ενέργειές σας αναφορικά με το ζήτημα και σε συνέχεια των αλληπάλληλων εκκλήσεων που έχουν απευθύνει στο Υπουργείο Παιδείας για την ενίσχυση της γεωγραφικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες.

Ο αναφέρων βουλευτής

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΔΗΣ

ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΓΡΑΦΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Βουλγαροκτόνου 30, 11472, Αθήνα

(+30) 210 220 75 95 & [REDACTED]

www.geographers.gr - info@geographers.gr

Αθήνα, 26/03/2025

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

“Από την υποβάθμιση στην αναγνώριση:

Ώρα για ενίσχυση της γεωγραφικής εκπαίδευσης στο ελληνικό σχολείο και στις
δημόσιες υπηρεσίες”

Παρέμβαση-τοποθέτηση με βάση το από 17/03/2025 δημοσίευμα του protagon.gr με θέμα:

“Το τέλος της Γεωγραφίας: διακοσμητική η υδρόγειος”

Αξιότιμη Συντακτική Ομάδα του Protagon,

Το άρθρο σας με τίτλο «**Το τέλος της Γεωγραφίας: διακοσμητική η υδρόγειος**», αναδεικνύει με εύστοχο και δηκτικό τρόπο, τη διαχρονική υποβάθμιση της γεωγραφικής γνώσης στο εκπαιδευτικό σύστημα, διεθνώς, αλλά και με παραπομπές στην ελληνική πραγματικότητα.

Αποτελεί, δε, ευκαιρία για να καταστεί σαφές προς τους αξιότιμους αναγνώστες σας -και δια αυτών σε κάθε Έλληνα πολίτη- ότι οι συνέπειες αυτής της πάγιας-διακυβερνητικής πολιτικής επιλογής, δεν αποτελούν ένα ζήτημα αυστηρώς “κλαδικό/συντεχνιακό”.

Ως Ένωση Γεωγράφων Ελλάδας, συμμεριζόμαστε απόλυτα τις ανησυχίες του κ. Μάουρο Βαρότο, Καθηγητή Γεωγραφίας στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα, σχετικά με την περιθωριοποίηση της επιστήμης μας και τον αντίκτυπο αυτής.

Είναι δεδομένο ότι η ενίσχυση της γεωγραφικής γνώσης συνεισφέρει στη **βέλτιστη διαχείριση κρίσιμων ζητημάτων** που αφορούν τους φυσικούς και πολιτισμικούς πόρους, τις φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, την κλιματική αλλαγή, την αστικοποίηση, την ανάπτυξη της υπαίθρου, τη χωροταξία, τη γεωπολιτική, τη μετανάστευση, την παραγωγή, τη μεταποίηση, τον τουρισμό, την ενέργεια, τη βιώσιμη κατανάλωση, κ.α.

Η Γεωγραφία, ως επιστήμη του χώρου και του χρόνου που συνδέει το φυσικό με το ανθρωπογενές περιβάλλον, αποτελώντας τόσο φυσική όσο και κοινωνική επιστήμη, είναι ζωτικής σημασίας για την καλλιέργεια κριτικής χωρικής σκέψης, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει στη διαμόρφωση πολιτών

με καλύτερη επίγνωση των προ(σ)κλήσεων που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας.

Στην Ελλάδα το μάθημα της Γεωγραφίας σταδιακά παραγκωνίζεται όλο και περισσότερο από τα σχολικά προγράμματα σπουδών. Η Γεωγραφία θεωρείται “δευτερεύον μάθημα”, γι’ αυτό:

- στο Δημοτικό, το ενδιαφέρον των δασκάλων εστιάζει περισσότερο στην κάλυψη της ύλης μαθημάτων που θεωρούνται η “κορωνίδα” της εκπαίδευσης, στα οποία ποτέ δεν συμπεριλαμβάνεται η Γεωγραφία,
- στο Γυμνάσιο διδάσκεται (με Β και Γ αναθέσεις) κυρίως από μη Γεωεπιστήμονες και από ελάχιστους Γεωγράφους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ποιότητα διδασκαλίας ενός μαθήματος που εντάσσεται μεν στις “φυσικές επιστήμες” αλλά, επί της ουσίας, αφορά τόσο τις φυσικές όσο και τις κοινωνικές επιστήμες,
- διδάσκεται μόνο μια ώρα την εβδομάδα στην Α Γυμνασίου και δύο ώρες την εβδομάδα στη Β Γυμνασίου και έκτοτε σταματάει εντελώς η διδασκαλία της (μαζί της σταματάει και η όποια περιβαλλοντική εκπαίδευση),
- οι Γεωγράφοι έχουν ελάχιστη έως καθόλου πρόσβαση στη διδασκαλία μαθημάτων που σχετίζονται με τον χώρο και το περιβάλλον σε Σχολές Ανωτέρας Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ, πρώην ΙΕΚ).

Αξίζει, ενδεικτικά, να σημειωθούν και τα παρακάτω, τα οποία εκλαμβάνονται ως αποτελέσματα της υποβάθμισης της Γεωγραφίας στη χώρα μας:

- οι Γεωγράφοι δεν έχουν δικό τους ΠΕ (όπως οι φυσικοί, οι χημικοί, οι βιολόγοι, οι μαθηματικοί, οι φιλόλογοι, κ.α.), αλλά εντάσσονται στο ΠΕ Γεωλόγων ως “Γεωλόγοι” (ενώ οι μαθητές, αλλά και αρκετοί εκπαιδευτικοί, δεν γνωρίζουν τη διάκριση των δύο επιστημών, της Γεωγραφίας και της Γεωλογίας),
- το μάθημα του Γυμνασίου παρόλο που αφορά, στο συντριπτικά μεγαλύτερό του μέρος, την επιστήμη της Γεωγραφίας, ονομάζεται “Γεωλογία-Γεωγραφία”, γεγονός που αποτελεί σοβαρό επιστημονικό λάθος της Πολιτείας, το οποίο -παραδόξως- συνεχίζει να μη διορθώνεται,
- στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), όπου χαράσσονται οι πολιτικές για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, δεν υπάρχει κανένας σύμβουλος Γεωγράφος.

Παράλληλα, οι επιστήμονες Γεωγράφοι απουσιάζουν από τα οργανογράμματα των υπηρεσιών της Κεντρικής Διοίκησης αλλά και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ενώ θα μπορούσαν να συνεισφέρουν τα μέγιστα σε Διευύνσεις Περιβάλλοντος, Προγραμματισμού, Ανάπτυξης, Πολιτικής Προστασίας, Στρατηγικού Σχεδιασμού, κ.ο.κ., αξιοποιώντας γνώσεις που συνδυάζουν το φυσικό με το ανθρωπογενές περιβάλλον και χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως η τηλεπισκόπηση, η χαρτογραφία, η χωρική στατιστική και πλείστες εφαρμογές γεωπληροφορικής.

Όλη αυτή η υποβάθμιση έχει σοβαρές επιπτώσεις, καθώς οι νέες γενιές μεγαλώνουν χωρίς ουσιαστική γνώση του χώρου στον οποίο δρουν και κατοικούν, καθώς και των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και διεθνών εξελίξεων

που τον επηρεάζουν και τον (συν)διαμορφώνουν. Το γεγονός αυτό έχει **επίδραση και στην κριτική τους σκέψη και καθιστά τις νέες αυτές γενεές πιο ευάλωτες στην κατανάλωση απλουστευμένων αφηγήσεων και μονοδιάστατων ερμηνειών της πραγματικότητας**. Η Γεωγραφία δεν μπορεί, πλέον, να αντιμετωπίζεται ως μια απλή παράθεση τοποθεσιών και χαρτών, αλλά **πρέπει να αποτελέσει εργαλείο κατανόησης του κόσμου μας**.

Διαχρονικά, ως Ένωση Γεωγράφων Ελλάδας, έχουμε απευθύνει εκκλήσεις προς το Υπουργείο Παιδείας για την ενίσχυση της γεωγραφικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες, από καταρτισμένους επιστήμονες Γεωγράφους, με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας που θα συνδυάζουν τη θεωρία με την πράξη. Προς αυτή την κατεύθυνση έχουμε υποβάλλει σχετικά αιτήματα που αφορούν αύξηση ωρών διδασκαλίας της Γεωγραφίας και την ανάθεση διδασκαλίας της σε περισσότερους Γεωγράφους (που θεραπεύουν τόσο τις φυσικές όσο και τις κοινωνικές διαστάσεις ποικίλων ζητημάτων), την αναβάθμιση της ποιότητας των βιβλίων Γεωγραφίας και γενικότερα την ενδυνάμωση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, την εισαγωγή νέων μαθημάτων που αφορούν σύγχρονα ζητήματα που έχουν έντονες χωρικές διαστάσεις (ενέργεια, τουρισμός, μετανάστευση, κλιματική αλλαγή, φυσικές καταστροφές, δημογραφικό, κλπ.) και σχετίζονται με βιώσιμη ανάπτυξη, τη συμπερίληψη Γεωγράφων σε μαθήματα ειδικότητων των ΣΑΕΚ και άλλων σχολών, την ένταξη των Γεωγράφων σε οργανογράμματα υπηρεσιών της Κεντρικής Διοίκησης αλλά και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κ.α.

Ελπίζουμε το άρθρο σας και η παρέμβασή μας να αποτελέσουν αφορμή για έναν ευρύτερο δημόσιο διάλογο σχετικά με τη σημασία της Γεωγραφίας στην εκπαίδευση και την κοινωνία.

Με τιμή

Το Δ.Σ της Ένωσης Γεωγράφων Ελλάδας

Ο Πρόεδρος

Μεταξάκης Γιώργος

Μεταξάκης Γιώργος

η Γενική Γραμματέας

Πακτίτη Δέσποινα

Δέσποινα Πακτίτη